

DLACZEGO POWSZECHNY OBOWIĄZEK ZAKRYWANIA UST I NOSA NADAL NIE ISTNIEJE?

Pod koniec 2020 r. w Dzienniku Ustaw opublikowano **nowelizację Ustawy o zapobieganiu zakażeń oraz chorób zakaźnych u ludzi.**

Nowelizacja, która ostatecznie weszła w życie 2 XII 2020 r., dodała **art. 46b pkt 13**, który mówi o:

nakazie zakrywania ust i nosa, w określonych okolicznościach, miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach, wraz ze sposobem realizacji tego nakazu.

Celem nowelizacji było osadzenie w Ustawie obowiązku zakrywania ust i nosa i wykonania go za pomocą rozporządzenia. Rząd i media przekonują, że teraz nakaz wynika z Ustawy i nie ma zmituj.

Jednak znowu coś poszło nie tak... Do 2 XII 2020 r. obowiązek zakrywania ust i nosa dotyczył tylko osób chorych i podejrzanych o zachorowanie. Natomiast po tej dacie **obowiązek nie dotyczy nikogo.**

DLACZEGO?

Ponieważ ani w wymienionej wyżej delegacji ustawowej, ani akt wykonawczy **nie określa adresata tego nakazu.** Zapis w rozporządzeniu z 21 XII 2020 r. brzmi następująco:

§ 27 Do dnia ..... r. nakazuje się (KOMU???) zakrywanie, przy pomocy [wymienione sposoby realizacji] ust i nosa:

[kolejno w punktach są wymienione obszary realizacji nakazu]

JAK POWINIEN WYGLĄDAĆ ZAPIS, ABY BYŁ SKUTECZNY?

Jak widzimy w powyższym paragrafie rozporządzenia, **nie określono komu nakazuje się wykonywać określoną czynność.**

Aby mieć pewność, że adresat powinien być koniecznie wymieniony spójrzmy na inne paragrafy rozporządzenia, gdzie adresat poszczególnych rozwiązań jest określony:

§ 11. 1. Do dnia ..... osoby przebywające:

[kolejno w punktach są wymienione placówki handlowe]

– są obowiązane nosić rękawiczki jednorazowe lub stosować środki do dezynfekcji rąk

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy osób, które nie mogą zakładać lub zdejmować rękawiczek z powodu stanu zdrowia, całościowych zaburzeń rozwoju, zaburzeń psychicznych, niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym, znacznym albo głębokim, lub osoby mającej trudności z samodzielnym założeniem lub zdjęciem rękawiczek; okazanie orzeczenia lub zaświadczenia w tym zakresie nie jest wymagane.

W powyższym przypadku mamy klarownie wyjaśnione, kim jest adresat rozwiązania (osoba przebywająca w określonej placówce handlowej) i do czego jest zobligowany oraz przypadek, kiedy adresat nie musi stosować się do wymienionej restrykcji. Jest to poprawnie zbudowany przepis, który informuje, kogo i gdzie obowiązuje obowiązek oraz w jakich przypadkach nie jest on stosowany.

Równie dobrze powyższy zapis mógłby brzmieć niepoprawnie pomijając adresata:

☹️ Do dnia ..... przebywając w: [...] nakazuje się nosić rękawiczki jednorazowe lub stosować środki do dezynfekcji rąk.

☹️ Do dnia ..... nakazuje się w: [...] nosić rękawiczki jednorazowe lub stosować środki do dezynfekcji rąk.

Przeanalizujmy jeszcze słynny zapis sylwestrowy. Jak wiemy był on sprzeczny z Ustawą zasadniczą, jednak sama konstrukcja zapisu jest jak najbardziej poprawna:

§ 26. Od dnia 31 grudnia 2020 r. od godz. 19.00 do dnia 1 stycznia 2021 r. do godz. 6.00 na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej przemieszczanie się osób przebywających na tym obszarze jest możliwe wyłącznie w celu: [...]

Przepis ten został wykonany wzorowo. Nie był to bezpośredni zakaz, a ograniczenie wraz z wymienionym adresatem rozwiązania (osoby przebywające na terenie RP)

Równie dobrze powyższy zapis mógłby brzmieć niepoprawnie pomijając adresata:

☹️ Od dnia 31 grudnia 2020 r. od godz. 19.00 do dnia 1 stycznia 2021 r. do godz. 6.00 na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej przemieszczanie jest możliwe wyłącznie w celu: [...]

CZY POLICJA MOŻE MNIE UKARAĆ ZA BRAK MASECZKI?

Z prawnego punktu widzenia nie może.

Po pierwsze z powyżej omówionej przyczyny braku adresata rozwiązania.

Po drugie dodany nowelizacją do Kodeksu Wykroczeń art. 116 § 1a, mówi w skrócie, iż **karze grzywny podlega ten, kto nie przestrzega obostrzeń epidemicznych.**

Jednak artykuł ten jest **tak samo blankietowy jak rozjechany w sądach art. 54 kw.** Oznacza to, że artykuł wprost nie wskazuje czynu zabronionego, tylko wskazuje przepisy, gdzie takie czyny zostały określone.

Warto zauważyć również, że nowelizacja dodała do **Ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi w Rozdziale "Przepisy karne"** poniższy zapis:

Art. 54a. W stanie zagrożenia epidemicznego lub stanie epidemii uprawnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenia, o których mowa w art. 116 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. — Kodeks wykroczeń, przysługuje funkcjonariuszom organów, którzy na mocy przepisów odrębnych są uprawnieni do nakładania grzywien w postępowaniu mandatowym.

Jak widzimy powyższy zapis nie wskazuje, które **konkretnie przepisy są penalizowane jako czyn zabroniony**, dają tylko uprawnienia np. policjantom do wystawiania mandatów.

Jednak tak naprawdę nie mogą tych mandatów wystawiać, gdyż **nie określono w Ustawie czynów zabronionego**, a zgodnie z art. 1 § 1 kw: **Odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia [...]**

Spójrzmy, jeszcze na **Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**, gdzie w sposób wzorowy określony jest czyn zabroniony, który może być karany za pomocą blankietowego przepisu art 54 kw.:

Art. 43. 1. Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a–6 albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania, podlega karze grzywny.

Analogicznego zapisu odnośnie obostrzeń **brakuje w Przepisach karnych Ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.**

Więc jeśli spożywałeś alkohol w miejscu do tego nie przeznaczonym, byłeś wcześniej poinformowany przez Ustawę o tym, że to czyn zabroniony i zapłacisz grzywnę.

Natomiast jeśli nie nosisz maseczki to nie musisz się martwić, gdyż **przepisy nie określiły, że to właśnie Ty musisz ją mieć**, a ponadto nie zostałeś poinformowany przez Ustawę, że jej brak to czyn zabroniony. Więc grzywny nie zapłacisz, o ile nie przyjmiesz nielegalnego mandatu i wniesiesz sprzeciw od ewentualnego równie bezprawnego wyroku nakazowego.

DLACZEGO PRZEPIS ZOSTAŁ SFORMUŁOWANY NIEPOPRAWNIE?

W samym rozporządzeniu można znaleźć jeszcze innych kilka poprawnie sformułowanych zapisów zawierających wytyczne odnośnie adresata danego rozwiązania. **Dlaczego jednak nie jest to poprawnie zapisane w przypadku maseczek?**

Jeśli nie wiadomo o co chodzi, to chodzi o pieniądze. Być może to zabezpieczenie przed przyszłymi roszczeniami **z tytułu pogorszenia się stanu zdrowia w związku z notorycznym noszeniem maseczki**. Wówczas sąd negatywnie rozpatrzy taki pozew o odszkodowanie, argumentując, iż **przepisy nie wskazywały kogo nakaz dotyczył, więc nie mógł być z góry narzucony na każdego**.

Na marginesie warto przytoczyć zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez Jarosława Kaczyńskiego, który 10 IV 2020 r. odwiedził Wawel. **Sąd słusznie stwierdził, iż J. Kaczyński obostrzeń nie złamał, gdyż przepisy o nich stanowiące zostały one niepoprawnie osadzone w prawie. Podobnie jest nadal m. in. właśnie z maseczkami.**

Stan na 25 II 2021 r.

Źródła:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2316) wraz z późn. zm.
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 28 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. z 2019 r. poz. 2112)

WYKONANIE:

Wspieraj przedsiębiorców w ramach akcji #otwieraMY! Sprawdź kto jest otwarty na: newsmap.pl/biznes